

Belgisch-Nederlands Boekbandengenootschap

Den Haag, 24 februari 2018

Aan de leden van het Belgisch-Nederlands
Boekbandengenootschap

Secretariaat:
Koninklijke Bibliotheek
t.a.v. Rens Top
Postbus 90407
2509 LK DEN HAAG
070-3140323
rens.top@kb.nl

UITNODIGING

3de Algemene Ledenvergadering van de vereniging Belgisch-Nederlands Boekbandengenootschap

**Vrijdag 9 maart 2018, 11.00-12.15 uur
(Inloop vanaf 10.30 uur met koffie/thee)**

**Regionaal Archief Nijmegen
Mariënburg 27
6511 PS NIJMEGEN**

AGENDA

1. Opening
2. Mededelingen
3. Verslag van de 2de Algemene Ledenvergadering (= 49ste huishoudelijke vergadering van het genootschap), 17 februari 2017 in Den Haag (Bijlage I)
4. Financiën:
  - a. Financieel jaaroverzicht 2017 (Bijlage II)
  - b. Begroting 2018 (Bijlage III)
  - c. Contributieverhoging, ingaande 2019, van €20,- naar €25,-
  - d. Is een studentenlidmaatschap wenselijk?
5. Bestuurszaken:
  - a. Herverkiezing van zittende bestuursleden voor een nieuwe termijn van vier jaar: Jan Bosch en Ann Peckstad
  - b. Verkiezing van een nieuw bestuurslid: Daniël Ermens
  - c. Afscheid van bestuurslid Robert Arpots
6. Website
7. Naar een Nederlandse versie van het Ligatus-project "Language of Bindings"?
8. Activiteiten in 2018 en 2019
9. Inventarisatie van onderwerpen voor Boekbandensalons en van interessante te bezoeken (boekbanden)collecties

10. Lopend onderzoek
11. Datum volgende Algemene Ledenvergadering
12. Rondvraag
13. Sluiting

**Wie de Algemene Ledenvergadering wil bijwonen wordt vriendelijk verzocht dit vóór 5 maart a.s. te melden bij penningmeester Astrid Beckers: astrid.beckers2.0@gmail.com.
N.B. Bij haar kunt u zich ook opgeven voor de aansluitende lunch in Lux (op eigen kosten) en de Boekbandensalon, die vanaf 14.00 uur in het Regionaal Archief Nijmegen zal plaatsvinden.**

BIJLAGE I (behorend bij agendapunt 3)

Verslag van de 2de Algemene Ledenvergadering van de vereniging Belgisch-Nederlands Boekbandengenootschap (gecombineerde Algemene Ledenvergaderingen 2015 en 2016; 49ste huishoudelijke vergadering van het genootschap), gehouden op vrijdag 17 februari 2017 in de Koninklijke Bibliotheek, Prins Willem-Alexanderhof 5 te Den Haag

Aanwezig: Robert Arpots, Jan Bosch, Astrid Enderman, Noël Geirnaert (voorzitter), André Geurts (notulist), Margriet Hülsmann, Rob Koch (penningmeester), Kees Krouwel, Elizabet Nijhoff Asser, Ann Peckstadt, Frederik Schreuder, Jan Storm van Leeuwen, Rens Top (secretaris), Simone Weijs (gast; aanwezig bij agendapunten 1, 2, 3 en 7) en Gijs Wortel.

Afmeldingen: Willem Doornbos, Anne Korteweg, Constant Lem, Bernhard van Noordwijk; Eefje Roodenburg en Ludo Vandamme.

1. Opening

Noël Geirnaert opent de vergadering om 11.15 uur.

Hij heet de aanwezige leden – helaas buiten het bestuur een beperkt aantal – en Simone Weijs, vormgeefster van onze nieuwe website, hartelijk welkom.

Er zijn geen aanvullende agendapunten.

Simone zal in de gelegenheid worden gesteld een presentatie van haar werkzaamheden voor de website te houden aan het begin van de vergadering. Agendapunt 7 zal derhalve na agendapunt 3 worden geplaatst.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Verslag van de 48ste huishoudelijke vergadering van het genootschap op 12 juni 2015 in de Universiteitsbibliotheek van de Universiteit Tilburg

Het Belgisch-Nederlands Boekbandengenootschap is vóór de Tilburgse vergadering als vereniging ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Nadat tijdens die vergadering het Reglement van de vereniging is aangenomen, is de 48ste huishoudelijk vergadering ook formeel de 1ste Algemene Ledenvergadering (ALV) van de vereniging geworden.

André Geurts deelt mede dat in de uitnodiging voor deze bijeenkomst een verzoek is gedaan om commentaar bij het verslag vóór 15 februari jl. per e-mail aan hem te doen toekomen. Van Rob Koch heeft hij het verzoek ontvangen om aan te tekenen dat die zich voor de Tilburgse vergadering had afgemeld in verband met vakantie (verslag p. 1) en dat hem niet was gevraagd een financiële stand van zaken 2015 op te maken (verslag p. 3).

Met inachtneming van het bovenstaande wordt het verslag vastgesteld.

7. Website

Noël deelt mede dat het bestuur al geruime tijd worstelt met het actualiseren van de website. Een serieuze update van onze genootschapssite kwam pas van de grond toen Robert Arpots zich bereid verklaarde die te willen gaan beheren. Hij wenste dan wel over een website te beschikken waarin

gemakkelijk gegevens konden worden toegevoegd en verwijderd. Hij was van mening dat de website van het Boekbandengenootschap niet aan deze wens voldeed. Robert heeft, met mandaat van het bestuur, Simone van bureau Vormweijs te Nijmegen gevraagd een nieuwe gemakkelijk te beheren website te maken. Zij is momenteel aan het werk om een nieuwe site te bouwen en zal een korte presentatie verzorgen.

Simone geeft aan dat haar gevraagd is een beter beheerbare en een aantrekkelijk ogende website te maken. Ze heeft over haar opdracht nauw contact met Robert onderhouden. Ze toont ter vergadering de nieuwe homepage en vraagt aandacht voor de volgende punten:

- het gerestylde logo (er is gekozen voor een logo met een langwerpige vorm);
- de kleurstelling (blauw en geel);
- de actuele agenda op de homepage;
- de aanpassing van de pagina-opmaak aan verschillende maten beeldschermen, zoals bijvoorbeeld de iphone;
- de eenvoudige wijze om teksten en afbeeldingen in de website te plaatsen.

Elizabet Nijhoff Asser vraagt of het mogelijk is om op een gemakkelijke manier de website in het Engels om te zetten. Robert deelt mede dat vooralsnog niet voor een volledige omzetting in het Engels is gekozen, omdat dit met veel tijd gepaard gaat en het beheer van de Nederlandse site nu al de nodige inzet kost. In principe is het mogelijk ook een Engelse versie van de site te creëren, maar dat zal wel met extra kosten gepaard gaan.

Rob Koch zou het prettig vinden indien de website een colofon zou krijgen. Simone reageert met de mededeling dat ze die kan maken.

Jan Storm van Leeuwen wil weten of teksten van de site gemakkelijk te downloaden zijn. Simone deelt mede dat dit eenvoudig is, maar ook dat ze zal nagaan of het hebben van een 'printversie' van teksten voorkomt dat er veel overbodige ballast mee geprint moet worden.

Robert roept de aanwezigen op in hun link naar de genootschapssite de extensie '.org' te vervangen door '.nl'. Vorig jaar is er een einde gekomen aan de overeenkomst met de oorspronkelijke host van de site. Toen zijn de teksten van de site veiliggesteld op een voorlopige website. Over een aantal weken zal deze voorlopige voorziening, door de nieuw vormgegeven site worden vervangen.

Noël dankt Simone voor haar werkzaamheden tot nu toe en ziet met vertrouwen de komst van de nieuwe website tegemoet.

Hij neemt de gelegenheid te baat zijn erkentelijkheid aan Wim van Dongen uit te spreken. Wim heeft het genootschap aan zijn eerste website geholpen en bij het beheer daarvan nuttige hand- en spandiensten verleend.

4. Financiën

4a. Financieel jaaroverzicht 2015

4b. Financieel jaaroverzicht 2016

4c. Begroting 2017

Rob memoreert kort enkele punten inzake de financiën van de vereniging:

- de ledenbijdragen fluctueren, hetgeen met de groei van het aantal leden samenhangt en met het feit dat sommige leden in één jaar voor meerdere verenigingsjaren contributie betalen;
- de bankkosten zijn toegenomen, mede door een wisseling van bank;

- de uitgaven voor de sprekers tijdens activiteiten van het genootschap fluctueren nogal per jaar, maar dat is vooral een gevolg van het aantal en de aard van onze activiteiten;
- er kon in de afgelopen jaren geld gespaard worden voor de vernieuwing van de website, één van de doelen van het instellen van een jaarbijdrage.

Op de vraag van Noël of er nog op- en aanmerkingen bij de financiële stukken zijn, blijft het stil. Hij concludeert daaruit dat deze stukken daarmee geaccordeerd zijn en het bestuur is gedéchargeerd voor de verenigingsjaren 2015 en 2016.

Margriet Hülsmann vraagt of niet de penningmeester décharge moet worden verleend. André antwoordt dat het Reglement aangeeft dat de financiële verantwoording door het bestuur wordt vastgesteld en dat deze verantwoording ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de ALV (zie artikel 8). Margriet vraagt verder of er geen Controlecommissie rapport had moeten opmaken over de financiële verantwoording. Rob antwoordt dat zo'n commissie niet in het Reglement van de vereniging is voorzien. Hij wijst erop dat het bestuur het doen en laten van de penningmeester al heeft gecontroleerd voordat de ALV de verantwoording krijgt voorgelegd. Bovendien vindt het beheer van de bankrekening volgens het 'vier ogen-principe' plaats: behalve hij heeft ook de secretaris toegang tot de rekening.

Elizabet wil niet onvermeld laten dat uit de cijfers blijkt dat het ledental van Boekbandengenootschap gestaag groeit en dat verheugt haar.

5. (Her)verkiezing van bestuursleden

Noël vat Bijlage V van de vergaderstukken samen en meldt bovendien dat het bestuur heeft besloten Eefje Roodenburg reeds dit jaar voor te dragen voor een bestuursbenoeming. Haar beoogde zittingstermijn moet in Bijlage V gewijzigd worden van voorjaar 2018 - voorjaar 2022 in voorjaar 2017 - voorjaar 2021. Het lijkt het bestuur nuttig indien zij als bestuurslid gezamenlijk met Robert aan het beheer van de nieuwe website kan werken.

Noël introduceert kort Astrid Enderman, die door Rob bereid is gevonden het penningmeesterschap over te nemen. Zij heeft een brede belangstelling voor de boekband, heeft interesse in de studie van de band en heeft uiteenlopende opleidingen genoten, waaronder het boekbinden. Het penningmeesterschap is niet de meest begeerlijke bestuurlijke functie en daarom dankt hij haar dat ze zich als bestuurslid verkiesbaar heeft willen stellen.

De voorzitter dankt Rob voor zijn inzet in de afgelopen jaren, niet alleen voor het beheer van de verenigingskas, maar ook voor zijn stimulans om het genootschap de verenigingsstatus te geven en voor allerlei praktische werkzaamheden die daarmee samenhangen. Hij overhandigt hem enkele flessen Brunello di Montalcino, een bijzondere Italiaanse wijn, uit het oogstjaar 2011. Applaus vergezelt de overhandiging van het afscheidscadeau.

Daarna gaan de aanwezigen akkoord met het verkiezingsvoorstel in bijlage V en de daarin aangebrachte wijziging.

De benoeming van Astrid tot penningmeester is reglementair een aangelegenheid van het bestuur zelf, maar Noël hecht eraan dat ook de leden de vervulling van genoemde functie door haar expliciet ondersteunen. Applaus volgt.

6. Activiteiten in 2017

Noël deelt mede dat het Boekbandengenootschap dit jaar, buiten de Boekbandensalon van hedenmiddag, nog twee activiteiten op het programma heeft staan:

- Op vrijdag 16 juni a.s. zal er 's middags in de Universiteit Antwerpen het middagsymposium 'Bandenspanning. Confrontaties met boekbanden' plaatsvinden. Deze conferentie wordt georganiseerd naar aanleiding van een expositie in de Inkomhal van de Antwerpse Universiteitsbibliotheek. Initiator van expositie en symposium is ons lid Daniël Ermens. Het Boekbandengenootschap is één van de samenwerkingspartners van het symposium.
- Op vrijdag 17 november a.s. zal er een Boekbandensalon plaatsvinden in de Stadsbibliotheek te Brugge. Daarin zal Noël de zogenaamde 'Campmansbanden' in de schijnwerpers plaatsen. Er vindt over deze bijeenkomst binnenkort overleg plaats met bibliothecaris Ludo Vandamme.

7. Website

(zie hierboven, na agendapunt 3)

8. Inventarisatie van onderwerpen voor Boekbandensalons en van interessante te bezoeken (boekbanden)collecties

Het Boekbandengenootschap organiseert sinds een paar jaar met succes Boekbandensalons, die de toog(mid)dagen van voorheen vervangen. Het bestuur wil graag van de leden horen of zij ideeën hebben voor thema's en/of locaties voor deze salons.

Astrid deelt mede dat zij in het Regionaal Archief Nijmegen boekbanden uit de 14de, 15de en 16de heeft bestudeerd. Ze is nu bezig met het maken van een onderzoeksverslag. Het lijkt haar voor de leden van het Boekbandengenootschap interessant indien zij een selectie van banden nader zouden kunnen bekijken. Astrid kan navraag doen bij de archiefdienst of het organiseren van een Boekbandensalon mogelijk is. Zijzelf zou wel een inleiding willen verzorgen.

Op voorstel van André zal Astrid nagegaan of een bandenbijeenkomst in Nijmegen in februari 2018 kan plaatsvinden en of er bij het Regionaal Archief dan ook ruimte beschikbaar is voor het houden van een ALV.

Robert vraagt zich af of een bezoek aan de bibliotheek van het Amsterdamse Rijkmuseum voor onze vereniging niet interessant zou kunnen zijn. Hij heeft er een contactpersoon. Jan Storm van Leeuwen deelt mede dat de boekbanden van het Rijksmuseum in de Haagse KB zijn ondergebracht. Elizabeth meldt dat in de Rijksmuseumbibliotheek de collectie Kunstscholen te vinden is, een verzameling waarin nogal wat materiaal betreffende boekbinden is opgenomen.

Rob zou graag zien dat er eens een bijeenkomst zou worden gehouden waarin moderne boekbanden in de schijnwerpers worden geplaatst.

Jan Storm van Leeuwen meldt dat eind 2017 in Museum Meermanno een tentoonstelling van miniatuurboekjes zal plaatsvinden. Jan Bosch wijst erop dat deze expositie een uitvloeisel is van een bindwedstrijd, waarvan de inzendingen dit voorjaar worden beoordeeld. De tentoonstelling is een samenwerkingsproject van de Stichting Handboekbinden, Uitgeverij De Buitenkant (Jan de Jong) en Museum Meermanno. Gijs Wortel brengt naar voren dat het Boekbandengenootschap wellicht een lezing of een Boekbandensalon zou kunnen organiseren in combinatie met een bezoek aan de expositie.

André wijst erop dat Rob Koch en de Stichting Handboekbinden een project voorbereiden waarin het werk van de Antwerpse binder Laurent Peeters centraal staat. Het is de bedoeling in 2018 een tentoonstelling met randprogramma in de Scheldestad te organiseren. Rob wijst er nog op dat het project ook ten doel heeft interesse te wekken voor de ambachtelijke aspecten van het boekbinden.

9. Current research

Elizabet maakt melding van een presentatie van vondsten uit het scheepswrak BZ17 in het Huis van Hilde, het archeologiecentrum van de provincie Noord-Holland te Castricum. Bij de duikexpeditie zijn ook twintig boekbanden – zij het enigszins ‘rommelig’ – boven water gehaald. Die zijn voor conservering nu voor het grootste deel naar Restaura gebracht, maar komen eind 2017 weer terug naar Castricum. Dan gaat een student de boekbanden bestuderen en zal er speciale aandacht uitgaan naar de invloed van de conservering (met polyethyleenglycol) op de mogelijkheden voor stempelonderzoek. Rens merkt op dat er in de KB verschillende stukken ‘archeologisch leer’ worden bewaard.

Jan Storm van Leeuwen attendeert de aanwezigen op de Summerschool ‘Print Culture in 15th Century Europe’, die van 3-7 juli a.s. in Antwerpen zal plaatsvinden. Hij is als specialist boekbanden uitgenodigd om een les te verzorgen in het Museum Plantin-Moretus. Zomercursussen zijn steeds vaker de plekken waar geïnteresseerden in oude boekbanden hun kennis moeten halen sinds deze in reguliere onderwijscurricula nauwelijks meer te vinden is. Jan wijst ook op de interessante programma’s die de Rare Book School in Charlottesville (Verenigde Staten) jaarlijks biedt (zie www.rarebookschool.org). In juli verzorgt hij er een meerdaagse cursus ‘Introduction to the History of Bookbinding’.

Jan Storm van Leeuwen vraagt ook aandacht voor drie onderzoeksprojecten waaraan hij werkt:

- een boek over de geschiedenis van de boekband: het onderdeel over de middeleeuwen heeft hij zojuist voltooid;
- een tentoonstelling van circa 250 miniatuurboeken in The Grolier Club in New York in 2019: het betreft het voorbereiden van een presentatie van een waardevolle collectie van een Amerikaanse vriendin van Jan;
- een uitvoerig artikel over de uitgeversbanden van de firma Mame uit Tours, bestemd voor *Studies in Bibliography*: het is de bedoeling om vooral de immense variëteit in uitgeversbanden in de schijnwerpers te plaatsen.

André memoreert dat ons lid Karin Scheper, als restaurator verbonden aan de Universiteitsbibliotheek Leiden, op 13 februari jl. voor het proefschrift over de islamitische boekbinderstraditie de De la Courtprijs 2017 heeft ontvangen. Zou het niet een goed idee zijn om haar een uitvoerige lezing te laten houden, indien mogelijk met het bekijken van een aantal bijzondere islamitische boekbanden. Karin is bereid een voordracht te verzorgen. Rens en Elizabet wijzen erop dat Karin al eens voor het genootschap heeft gesproken. André meent dat dit over membra disiecta ging en niet over het thema van haar proefschrift. Jan Storm van Leeuwen zou het een goed idee vinden indien Karin zou spreken over de bindtechniek van de islamitische band en een andere specialist over de versiering ervan. Elizabet wil tenslotte nog opmerken dat de De la Courtprijs wordt uitgereikt aan mensen die in eigen tijd en op eigen kosten belangrijk wetenschappelijk onderzoek hebben verricht.

10. Datum volgende Algemene Ledenvergadering

Met verwijzing naar het verslag van de tweede alinea van agendapunt 8 wordt in herinnering geroepen dat het voornemen bestaat de volgende ALV in februari 2018 in Nijmegen te laten plaatsvinden. Precieze datum, aanvangstijdstip en locatie zullen later bekend worden gemaakt.

11. Rondvraag

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

12. Sluiting

Noël sluit de bijeenkomst om 12.45 uur. Hij roept de aanwezigen op zich over ruim een uur te melden in dezelfde ruimte, alwaar de boekbandensalon over 'Opmerkelijke materialen' zal plaatsvinden. Er worden een dertigtal belangstellenden verwacht.

N.B.

Tijdens de Boekbandensalon spreekt Frederik Schreuder over banden uitgevoerd in (vroeg) kunststoffen, geeft Herre de Vries zijn bevindingen weer over de determinatie van 'haaienleer' (is er sprake van leer of perkament?) en schenkt Marike van Roon aandacht aan geborduurde banden. Rens Top toont een selectie van boekbanden uit de collectie van de KB die aansluiten bij de drie voordrachten.

Bijlage II (behorend bij agendapunt 4a)

Financieel jaaroverzicht 2017

2017 was financieel een bijzonder jaar, vanwege de grote uitgave voor de nieuwe website. Hiervoor hadden we dan ook goed gespaard, maar dat maakt dat het beginsaldo en het eindsaldo nogal verschillen.

Aan ledenbijdragen is €1050 ontvangen, van 45 van de 73 leden. Hiervan is €900 voor 2017, en €150 achterstallige contributie van 2016 of vooruitbetaling voor 2018. Tevens hebben we enkele leden die genereus €25 betalen aan contributie. 28 leden moeten dus nog de contributie over 2017 betalen.

2017 was een actief jaar met interessante sprekers. Beleid van het Boekandengenootschap is dat de sprekers een bescheiden honorarium ontvangen plus vergoeding van de gemaakte reiskosten. Deze kosten waren in 2017 iets hoger dan in 2016.

	2016	2017
Saldo bank per 1 januari	€ 3.274,36	€ 2.685,49
Inkomsten:		
Ledenbijdragen	€ 1.320,00	€ 1.050,00
<i>Spespaneel en drakenstempel</i>	€ 45,00	€ 0,00
Rente bank	€ 10,57	€ 0,00
	<hr/>	<hr/>
	€ 1.375,57	€ 1.050,00
Uitgaven:		
Website	€ 838,00	€ 1.700,05
Bankkosten	€ 165,00	€ 204,40
Vergoedingen sprekers	€ 723,15	€ 765,00
Bestuurskosten	€ 238,29	€ 573,12
	<hr/>	<hr/>
	€ 1.964,44	€ 3.242,57
Saldo bank per 31 december	<hr/>	<hr/>
	€ 2.685,49	€ 492,92
	<hr/>	<hr/>

Bijlage III (behorend bij agendapunt 4b)

Begroting 2018	
Saldo bank per 1 januari	€ 492,92
Inkomsten:	
Ledenbijdragen 73 leden	€ 1.460,00
Nabetalingen contributie 2017: 14 leden	€ 280,00
	<hr/>
	€ 1.740,00
Uitgaven:	
Activiteiten	€ 700,00
Secretariaatskosten	€ 390,00
Bestuurskosten	€ 650,00
	<hr/>
	€ 1.740,00